

NAŠ TEDNIK

GLASILO KRŠČANSKE LJUDSKE STRANKE

1. leto

V Celovcu, dne 30. novembra 1949

Številka 12

Dvojen obraz

Star pregovor nam pravi: „Da se stvar prav spozna, je treba čuti oba zvona“.

Ta globoka življenska resnica velja v posebni meri tudi za politično življenje. Slišali smo politične stranke pred volitvami, vidimo njihovo delo po volitvah. Ko smo mi v Krščanski ljudski stranki močno in zavestno povdarili krščansko osnovo zasebnega in javnega življenja, ko smo v svojem glasilu in na zborovanjih naglašali, da je samo medsebojna ljubezen in medsebojno spoštovanje in razumevanje v stanu iz vasi in občine ter dežele pregnati sovraštvo in nezaupanje, tedaj so prišli tudi drugi preroki, ki so nam očitali, da izrabljamo verska čustva naroda, češ da so tudi oni katoliki in da ni stranke, ki ne bi imela naših osnovnih misli zapisanih v svojem programu.

Par tednov po volitvah pa že čujemo povsem drugo muziko. „Naš marksistični socialistični svetovni nazor izvira iz vse drugih korenin kakor krščanstvo in ma s krščanstvom le toliko sorodnosti, da dopušča gotovo strpnost napram tujemu mišljenju.“ Le toliko še danes zamolčijo, da je strpnost po njihovem merilu dopustna le toliko časa, dokler nimajo vse oblasti v svojih rokah, potem pa je njihov nazor predpis in dogma državne oblasti.

To bi bila načelna stran ugotovitve. Kako vendar izgleda praktična stran političnega udejstvovanja? O zboljšanju življenskih prilik je bilo toliko govora pred volitvami in danes? Pričeli so ravno ti krogi varčevati tam, kjer je malič človek najhujše prizadet. Te dni bemo v listih, da so bolniške blagajne krčile število za zavarovance dosegljivih zdravil tam, kjer se gre za najučinkovitejša zdravila in s tem prizadejali malemu človeku zelo občuten udarec ravno v času obolelosti. Niso pa ta-isti ljudje hoteli upoštevati, da se doseže mnogo večji učinek štedljivosti, če se varčuje pri gradnji palač, ki bi lahko v kromnejši obliki služile istemu cilju; niso hoteli upoštevati, da se prihrani največ pri zdravilih, če se poskrbi za dosti zdravih stanovanj. Niso upoštevali, da je treba tudi z delovno silo socialnih stanov razpolagati tako, da bodo za zavarovance in plačnike v slučaju potrebe na razpolago največja, ne pa vedno se manjšajoča sredstva.

Ponovno smo naglasili, da morajo tudi pri nas življenske prilike prilagoditi dejanskemu gospodarskemu stanju, če hočemo priti preko porajajočih se težav. Mnenja pa smo, da se morajo ti problemi javnosti tudi v taki obliki razjasniti, v kakršni se nam nudijo. Nismo mnenja, da je znak demokracije na eni strani koš obljub, na drugi strani pa gospodarski bič.

Tudi zastopniki avstrijskega „kapitalizma“ so imeli ob volitvah za malega človeka mnogo lepih besed in obljub. Njihov obraz po volitvah pa so povisale cene, ki so jih navijali brez usmiljenja, ko so v zadnjih tednih ravno malemu človeku iztrgali zadnje prihranjene šilinge iz žepa, ki je v bojzani za te šilinge hitel v trgovino in kupil tam vse, kar mu je bilo dosegljivo. Gospodarskim krogom pa je bilo točno znano, da je na avstrijskem trgu zadosti blaga na razpolago in da na drugi strani velika večina nima odvišnega denarja, da tole je za razvrednotenje ni gospodarske osnove. Videli so le svoje osebne koristi in svoj osebni profit.

Če slišimo, da so v Celovcu, kjer v resnici nimamo veletrgovin, zaslužile posamezne trgovine v enem dopoldnevu do 50.000 šilingov — to pa ni izkupiček, marveč čisti dobiček — se ne bomo čudili, da trgovci popravljajo svoje palače in hiše, medtem ko hiše in stanovanja privatnikov razpadajo.

Šolske razmere na svobodnem tržaškem ozemlju (STO)

V soboto, dne 19. novembra so na slovenskih šolah STO-ja stavkali učitelji in profesorji. Dan preje, v petek 18. novembra, so izdali sledečo izjavo:

„Slovenski učitelji in profesorji, ki poučujejo na slovenskih šolah v Trstu in okolici, smatramo zadnji ukrep ZVU o ukinitvi 22 razredov in odpustitev učiteljstva na naših osnovnih šolah za skrajno nedemokratično dejanje proti pravicam Slovencev na tem ozemlju, ki je namenjeno na postopno likvidacijo slovenskega šolstva.“

V obrambo kulturnih pravic slovenskega ljudstva in enakopravnosti slovenskega šolstva proglašamo enodnevno protestno stavko in izjavljamo, da se

bomo tudi v naprej odločno borili proti vsaki diskriminaciji slovenskega življa na Tržaškem ozemlju.“

Šolska oblast STO-ja je namreč skušala ukiniti 22 slovenskih razredov in s tem 22 učiteljev. To dejanje je upravičilo s pomanjkanjem sredstev. Zraven pa vsak Tržačan: Slovenec ali Italijan ve, da plačujejo 340 stalnih brezposelnih učiteljev in 50 začasnih učnih moči, ki so brez posla. Torej varčevati je treba le pri Slovincih.

Zato zahtevamo Slovenci STO-ja drugo šolsko oblast za Slovence. Če dotedanja šolska oblast za Slovence ni pravična, vidi samo Italijane, naj se posta-

vi za Slovence druga, bolj pravična oblast. Tržaški Slovenci so pripravljani na vsako žrtev za dosego svojih pravic na šolskem območju.

Drug način, a isti cilj

Katoliška poročevalna agencija javlja o preganjanju kristjanov na Kitajskem. Nadškof Paul Y. Pin je moral zapustiti svojo škofijo in je iz Nankinga prbežal v Washington. Na Kitajskem je 4 milijone katoličanov, izmed teh jih je 75 odstotkov prišlo pod komunistično nadoblast. Vsa verska opravila smatrajo za izgubo časa. Škofom so naložili težka in neprimerna dela. Tako je 65-letni škof iz Hopec zaposlen kot cestni pometač. 69-letni škof iz Szepinghai-a se je moral naučiti peči kruh. Še na druge načine poskušajo odtrgati škofove in duhovnike od njihovega poklica. Neki govornik se je izrazil, da je tudi komunistom znan pregovor: „Kri mučencev je seme novih kristjanov.“ Zato nočejo kristjanov mučiti, ampak se trudijo, da bi jih pripravili k odpadu od vere.

300.000 Italijanov mora bežati

V Italiji je desetdnevni neprestani dež povzročil neizmerno gorja in škode. Okoli 300.000 prebivalcev je moralo vsled narasle vode zapustiti svoja stanovanja. Škodo cenijo na milijone dolarjev, doslej jo niti niso mogli natančno ugotoviti. Mnogo tisočev goveje živine je potonilo; mostove je razdvijana voda odnašala s seboj ter preplavila velikanske rodne zemlje.

Največ škode so utrpeli deli Padske nižine, okolica Benetk, Bologne, enako Srednja Italija med Neapljem in Rimom. Tudi iz Južne Tirolske so prišla poročila o poplavih. Več kot 30 rek različnih delov Italije je prestopilo bregove. Reka Arno je v Pizi poplavlila celo glavni trg in nekaj drugih mestnih delov. V kraju San Cesareo pri Modeni so iz

poplavljenega mesta preko 10.000 ljudi s čolni odpeljali na varno. Železnice in avtobusne proge so na mnogih krajih pretrgane, tako, da ni mogoč reden promet.

TUDI NAKOROŠKEM

je voda naredila precej škode. V Podjuni so potoki in hudourniki, ki pridejo s Pece silno narasli. Poplavljen je bila cesta pri Spodnjih Bajtišah; neprehodna je cesta med Bačami in Brdom. Tudi drugod so potoki zelo narasli in preplavili njive in travnike.

V Duelu pri Bistrici na Dravi je deroči Beli potok odtrgal barako, ki je nudila stanovanje 14 ljudem. Prebivalci so se rešili, a zgubili so svoje imetje, tudi barako so mogli potegniti na suho.

Srebrni jubilej radiških pevcev!

Prvo nedeljo novembra smo na Radišah proslavili lepi jubilej 25letnega dela in petja našega daleč naokoli znane moškega pevskega zbora. To je bil dan cele naše farne družine in ne bi bilo prav, če bi to našo proslavo pred širšo javnostjo zamolčali.

Pevci jubilarji zaslužijo, da se jih spomnimo in se jim zahvalimo tudi v našem listu. Kljub slabemu vremenu smo se kar v lepem številu zbrali že opoldan k zahvalni službi božji, da se v molitvi zahvalimo Bogu za vso pobožno in nabožno petje v cerkvi, podano nam v povzdigo naše pobožnosti, ter se v molitvi oddolžimo tudi pevcem za njih trud in žrtve dolgoletnega petja.

Že pri prvi in tudi drugi sv. maši so nas naš č. g. župnik opozorili na izven-cerkveno slavnost naših jubilarjev in to ne brez uspeha. Popoldan ob določeni uri se je zbralo veliko ljudi, ne samo domačih marveč tudi veliko tujcev iz raznih krajev, med njimi tudi več č. g. duhovnikov, kljub snegu in sila slabemu

vremenu ter blatni poti. Pač najlepši dokaz da naši pevci niso znani in cenjeni samo med nami, temveč daleč naokoli.

Slavnost je otvoril naš Hanzi Tolmajer. V svojem vsebinsko globokem govoru nam je predočil namen in pomen pesmi in petja, ter je med drugim dejal: petje je izraz naše duševnosti, naše povezanosti in naše narodne samobitnosti. V pesmi dajemo v prvi vrsti Bogu čast in hvalo, njemu ki nas je ustvaril, nas odrešil in posvetil, ki nam daje vse naše življenje, zdravje in naš vsakdanji živež in vse kar imamo, imamo samo od njega in brez njega nismo nič. On pa nam daje tudi razne talente, enemu tega, drugemu drugega in našim jubilarjem je dal poleg drugih, tudi talent in glas pevca, katerega pa niso zakopali, temveč so ga izkoristili in že skozi 25 let dajejo z njim Bogu čast in hvalo in ljudem veselje.

Na to pa so domači č. g. župnik Jank v prisrčni besedi čestitali našim

Da je tako početje nov povod nemirov med delavstvom, je povsem razumljivo, ker se majojo življenski stebri ljudske večine v korist maloštevilnih izkoriščevalcev.

Pa naj pri vsem še upoštevamo, da tudi na drugih gospodarskih poljih ni skupna korist odločilna, marveč le interesi posameznikov, potem se naraščajoči nezadovoljnosti ne bomo čudili.

Za kmeta namreč tudi letos ni bilo potrebnega bencina, da bi pognali svo-

je mlatilnice tam, kjer nimajo električne sile na razpolago, za kmeta zopet ni bilo posameznih vreč cementa, ko drugod nastajajo čezmerne upravne palače. Gospodarske potrebe morajo biti uravnovešene, če hočemo korakati naprej.

Našteti primeri pa naj bodo tudi volilcem kažipot in opomin, da naj si pred svojo odločitvijo točno ogledajo oba obraza, tako obraz stranke pred volitvami in po volitvah, da bodo prihodnjic res lahko odločali po svojih potrebah in ne po besedah političnih prerokov.

jubilantom in se v lastnem kakor tudi v imenu cele farne družine zahvalili za njih ogromni trud, ki so ga doprinesli tekom 25 let in jih prosili, da naj še nadalje ostanejo zvesti cerkvi, fari in narodu. Želeli so jim še dolgo živeti in nekoč obhajati še zlati 50letni jubilej. Izrazili so se, da so bili vedno ponosni na take svoje izvrstne pevce, za katere so jih njih sobratje po drugih farah večkrat zavidali. Na to pa so vsakemu jubilarju, katerih je bilo po številu šest, podarili za spomin na 25letni jubilej lepo svečo na kateri je bila tudi številka 25. Pri tej priložnosti pa so se spomnili tudi našega mežnarja Lojzija, ki tudi že čez 25 let zvesto in udano služi Bogu in cerkvi in ga ravno tako obdarovali. Na to pa so se č. g. župnik spomnili še ustanovitelja našega pevskega zbora rajnega Tončevega očeta ki je najprej služil cerkvi kot ministrant, pozneje kot pevec in skozi 25 let kot organist. Kljub temu, da je imel blagopokojni obširno posestvo in mnogo otrok, se ni bal dela in truda s pevci novinci in v veliki meri

POZOR!

Poštna hranilnica je odprla za „Naš tednik“ konto št. 69.793.

Ker položnice iz Dunaja proti pričakanju še niso prispale, jih priložimo šele prihodnji številki našega lista.

je njegova zasluga, da imamo danes na Radišah tako izvrsten moški pevski zbor. Le žal da te slovesnosti ni več doživel. Na to pa je celoten zbor zapel v zahvalo in spomin na svojega mojstra in učitelja žalostinko „Nad zvezdami“ in med petjem je vnuk rajnega Tončevega očeta držal gorečo svečo v rokah, kar je napravilo na nas gledalce globok vtis.

Milo se nam je storilo pri srcu ob tem prizoru. Nehote se spomniš o minljivosti tega sveta; vse mine, lep glas in lep obraz. Vse gre svojo pot začrtano od Večnega v večnost.

Na to pa je deklamirala Rakovnikova Leni deklamirala, katera je bila napravljena nalašč za naše jubilarje. Nastop in besedilo je napravilo na vse navzoče globok vtis. Na tako hčer sta pač vsaka (Nadaljevanje na 2. strani)

Pri nas na Koroškem

BOROVLJE

Razveselili smo se lepega darila, katerega nam je podarila naša Mohorjeva družba. Zlasti lep je ilustrirani koledar, katerega je res užitek prebirati, tudi Večernice vsakemu priporočamo. Družba se je v tako kratkem času res lepo razvila ter nam dala precej lepih knjig. Želeti bi bilo, da bi ta darila prišla v vsako slovensko hišo.

Kakor včasih, tako tudi zdaj zopet postaja Mohorjeva hiša v Celovcu zbirališče slovenske družine. Upam, da nisimo več daleč do tistega dne, ko bomo zopet sami gospodarji vsega poslopja in tako imeli na razpolago potrebnih prostorov. Predvsem se pa imamo zahvaliti za vso skrb in delo, katero imajo okrog naše Družbe, našim dragim voditeljem in sotrudnikom, kateri žrtvujejo vsako prosto urico za uspeh naše Družbe in tako narodu na oltar. Da jim olajšamo njih odgovorno delo, jih hočemo tudi podpirati. Tako si dovoljujem na tem mestu objaviti prošnjo, da vsak koroški Slovenec pridobi čimveč članov in prijateljev za našo stvar, ki naj nam pribori naših pravic. Tudi Borovčiči nočemo zaostajati. Prosim vsakega poštenjaka, da se javi pri č. g. župniku ali pogleda enkrat sam v Celovec in si tam naroči Mohorjeve knjige ter naše liste. Ob tej priliki si bo lahko sam ogledal lepo urejeno pisarno in se seznanil z našimi predstavniki.

Tudi nekaj novic imamo, če ravno niso razveseljive, jih hočemo priobčiti. Dne 17. t. m. ob 4 uri popoldan sta se srečala na vrhu Vernikovega klanca občinski traktor in motorno kolo. Medtem, ko se je 9-letni fant tukajšnjega puškarja umaknil motornemu kolesu je skočil v traktor in se tako nevarno poškodoval, da še danes leži nezavesten v bolnici. Par dni potem se je zopet na istem mestu pripetila nesreča. Občinski traktor se je zaletel v nek voz. Večjih poškodb pri tem ni bilo.

APAČE

V torek 22. novembra smo praznovali v Apačah pri Zablacanu lepo družinsko slovesnost. Hanzej Pečnik, mladi Bicelj, je prišel po svojo izvoljenko, pridno in vestno deklico, Zablancanovo Micko, Marijo Jagovc. Poročno praznovanje je bilo po stari apaški navadi svečano v domačem krogu. Za starše same pomeni odhod hčerke veliko novo izgubo, ker jim je itak že vojna vzela edinega sina.

Srebrni jubilej . . .

(Nadaljevanje s 1. strani.)

matu in vsak oče lahko ponosna. Le škoda, da je takih inteligentnih otrok tako malo. Na to pa so nam zelo lepo in ubrano zapeli naši jubilarji svojih šest lepo izbranih pesmic. Sledil je nastop celotnega zbora z različnimi pesmimi pod vodstvom našega vrlega Šimana Wrulicha in moramo reči, da jih je bilo res veselje poslušati.

Potem je bila spevoigra „Kovačev študent“, katera nam je tako ugajala, da so med posameznimi prizori bili slišati v dvorani navdušeni kliči. Prvič smo videli naše igralce v peti igri in moramo priznati, da smo bili zelo iznenađeni in naravnost očarani. Igralci so vsi brez izjeme svoje vloge izvrstno rešili in večina gledalcev jih je naravnost občudovala. Znova so dokazali, da niso samo izvrstni pevci, marveč tudi sijajni igralci, na katere bi bil marsikateri veliki narod ponosen in da je Slovenec res čvrste postave in brihtne glave. Pozno zvečer so ljudje zapuščali dvorano z najboljšimi vtisi in nikomur od blizu in daleč ni bilo žal truda in slabe poti ker je zopet doživel par lepih in veselih ur, ki bodo ostale vsakemu v trajnem spominu. Da pa je igra tako lepo uspela, se imamo v prvi vrsti zahvaliti pred g. prof. Miheliču ki so naši prošnji zelo radi ustregli in prišli že nekaj dni pred proslavo k nam na Radiše in imeli še tri vaje ter naše igralce zelo dobro izvežbali in na dan proslave celo igro

Mlademu paru želimo na lepi Bicelnovi kmetiji pod Peco na Bistrici obilo družinske in gospodarske sreče.

MIKLAVZEVE VEČER V CELOVCU

Mohorjeva družba bo priredila v svoji hiši Viktringerring 26 v nedeljo 4. decembra ob 6. uri zvečer Miklavžev večer za Slovence v Celovcu in okolici.

Po Miklavževem obdarovanju bo pisani družabni večer s pevskimi in glasbenimi točkami.

Darove (zavoje z natančnim naslovom obdarovanca) sprejema zadnje tri dni proti varščini enega šilinga pisarna Mohorjeve družbe — vhod iz 10. Oktoberstrasse 27 in slovenska karitativna pisarna (Völkermarsterstrasse 5/I, hotel Haimlinger).

Vsi, ki si želite poštenega razvedrila in zabave, ste vljudno vabljeni.

V Sariastrasse je bolniška blagajna dogotovila dograditev svoje centrale. V kolodvorski cesti raste palača delavske zbornice, s katero bi se lahko ponašali tudi bogati narodi. Pridno smo plačevali prispevke za delavsko zbornico, verjetno bomo morali še plačevati posebne prispevke za graditev stanovanjskih hiš, da stanovanjski urad ne bo prisiljen, da usiljuje stranke v hiše, ki so namenjene kulturnim potrebam.

Zadnji teden smo dobili na celovškem kolodvoru še drugi izhod. Sicer pot ni skrajšana, pač pa še nekoliko bolj blatna kot prva. Kakor smo slišali so ob volitvah imeli mestni uslužbenci toliko časa, da so trgali drug drugemu volilne plakate, mogoče bi sedaj, ko je volilna borba odpadla, imeli čas, da bi pri izhodu na kolodvoru uredili odtok vode, ker potniki pri vsakem deževju plavajo, čeprav bi tudi oni pri prihodu v Celovec imeli pravico do poštene poti. Mestni upravi bi bilo to samo v čast, nam pa v korist.

MEDGORJE

Pred dvema mesecema je prevzela deželna vlada občinsko cesto med Zmavcarjevim mostom na Dravi in Celovcem, ki pelje preko Medgorij, Podkronsa in Žrelca v Celovec. Po popolni dogotovitvi te ceste bo to najbližja prometna zveza Železne Kaple s Celovcem. Del te ceste, in sicer oni del, ki leži v Medgorski občini, je bil že zgrajen v dobi med vojno.

GURE

V zadnjem času smo kmetje dobili nov poziv od davčnega urada, da naj

spremljali s harmonijem. Še enkrat prav iskrena zahvala! Ne smemo pa na tem mestu pozabiti tudi našega Šimana ki požrtvovalno in vstrajno vodi in vežba ne samo pevce, marveč tudi igralce, ne da bi pri tem imel kako korist. Nasprotno: od gotove strani ga celo zapostavljajo in mu nasprotujejo.

Po prireditvi pa je sledila pri p. d. Mežnarju tudi še plesna zabava, kjer smo se ob veseljem razpoloženju tudi malo zavrteli in se zabavali. — Naši pevci pa so še naprej prepevali naše lepe koroške in tudi umetne pesmi, da jih je bilo veselje poslušati.

Da pri tem niso trpeli tudi njih želodci, so jim naša dekleta pripravila zelo bogato in obširno pojedino in pri tem pokazale svojo kuharsko umetnost celo z najboljšimi pecivi. Pa saj je tudi prav tako, saj so ja gotovo bili že izžrpani od svojih nastopov in sijajno uspeli prireditve. Za to pa se tem potom zahvaljujemo tudi našim dekletom, ki so morale tudi marsikaj darovati, da so pripomogle do tako bogatega obeda. Posebna zahvala pa še naši Zofki, ki je bila tokrat glava v kuhinji in je še nekaj dni prej tekala sem in tja, da jo je bilo veselje pogledati. Še enkrat prav iskrena zahvala vsem, kateri so tem potom sodelovali, ali tudi z živževem pripomogli.

Našim pevcem in igralcem pa prav iz srca čestitamo in jih prosimo, da bi se zopet kmalu pokazali in postavili na našem sicer zelo skromen, a vendar za nas zadostnem odru.

pravočasno plačujemo svoje davke. Temu pozivu so dodali tokrat radi zamude v plačevanju posebno doklado, takozvani „Säumniszuschlag“. To pa nas je zelo presenetilo, ker bi mi davke bili gotovo točno plačali, če bi bili mogli; kajti vse naše pritožbe glede pomanjkanja bencina in njega dodelitve so ostale brez uspeha. Pristojne oblasti so bencin kakor poročajo listi dodeljevale v prvi vrsti za tujski promet, za zgraditev elektrarne v Reiseku in za zidavo druge centrale v Št. Štefanu v Labuški dolini, mi kmetje za svoje mlatilnice takega bencina pa nismo dobili. Naše žito je moralo torej ostati do danes neomlačeno in naša drva so ostala nerazrezana, mi pa brez denarja. Radi tega smo z davki zaostali, to pa ne po svoji krivdi. Mogoče bi davkarija boljše napravila, če bi svoje zvišane tirjatve pošljala odgovornim kovačem gospodarskih načrtov, nam pa pravočasno poskrbela bencin.

HRENOVČE

G. Janko Mak sedi v zadnjem času pridno doma pri svoji ženki in samo

Kaj delajo in kako živijo drugod po svetu

NEMCIJA

Velika revščina in lakota vlada v begunskih taboriščih Zahodne Nemčije. Vedno več beguncev iz Vzhodne Nemčije prihaja na svobodnejše ozemlje Zahodne Nemčije. Vendar se tudi tu borijo z nešteti težkočami; najhujši je glad in pomanjkanje stanovanj. Okoli 120 beguncev iz taborišča Ilcen je v sprevedu odkorakalo v glavno mesto Bon, da pri vladi predložijo svoje pritožbe.

Nemške oblasti stojijo pred velikim, nerešenim vprašanjem. Nekaj beguncev sicer res odide v prekomorske dežele, še več pa jih vsak mesec zopet pride iz Vzhodnih držav, posebno iz Češkoslovaške in Vzhodne Nemčije. Zato je vsota, ki je določena mesečno za pomoč beguncem čisto premajhna, saj zadošča samo za 2800 ljudi. Zato hočejo v bodoče vse nepolitične begunce poslati nazaj odkoder so prišli.

AVSTRIJA

Nekateri veletrgovci so brez vesti. Nek dobička željen mož je kupil 80.000 jajc po 80 grošev. Čez en dan in pol so bila že vsa prodana. Še enkrat toliko, torej 1.60 S je zahteval za eno jajce. V dveh dneh je tako samo pri jajcih zaslužil 64.000 S. Ali je to pošten trgovec? Takih primerov je brez števila. Nekaj jih je odkrila policija, nekaj je še skritih. Skrajni čas je že, da tako dobičkarstvo preneha in da se cene ustalijo.

VATIKAN

Plevel povsod raste, tako tudi v Vatikanu cveti črna trgovina. V zadnjem času so vatikanske oblasti izdale stroge ukrepe proti nedovoljenemu trgovanju cigaret na črnem trgu. Uslužbencem je prepovedano nesti čez ozemlje vatikanske države več kot en zavoj cigaret. Vsak jih je namreč dobil mesečno 30 po 130 lir za zavojček. Te so potem po 350 lir naprej prodajali. Policija mora sumljive ljudi pregledati in cigarete, če jih ima kdo več, kot določeno količino, zapleniti.

JERUZALEM

V cerkvi Božjega groba v Jeruzalemu je 23. novembra nastal požar. Duhovniki, častniki arabske legije in ljudstvo je gasilo in nosilo dragocene predmete na varno. Požar je nastal zaradi neke svetilke, ki so jo pustili delavci na kupoli. Cerkev je zadnjič l. 1809, obiskal požar. Poročajo, da je dve tretjini lesene kupole uničil ogenj. To cerkev so tudi nekateri Slovenci — jeruzalemski romarji nekoč občudovali.

POLJSKA

Na Poljskem je vlada mnenja, da Rusija čuti močno nevarnost iz Zahoda in to že prav v kratkem. To potrjuje imenovanje maršala Rokosovskega za vojnega ministra in vrhovnega poveljnika ter člana poljskega polit-biroja. Poljsko hočejo vključiti Rusiji in jo čisto pripraviti za zaledje ruskih čet. Predsednik poročevalne službe je tudi Rus in sicer general Komar. Vsa važna vojaška

včasih se pokaže na cesti in to tedaj, kadar se poda v velikovsko opekarno, da bi našel produktivno zaposlitev. „Višji komisar“ Andrej Haderlap ga je menda še preje, da se je sam poslovil v centrali, odstavil kot sekretarja DF v Velikovcu in komisarja šentrupertske šole. Dobro se še spominjamo, ko sta se ista dva gospoda trudila, da bi izgnala šolske sestre iz šentrupertske šole, češ da njih delo škoduje slovenskim interesom. Sekretarijat DF-e pa se bo z donečimi besedami tolažil: „Bila sta naša!“

SINČA VAS

Kakor opažamo, se v zadnjem času Sinči vasi posebno v novi naselbin udomačujejo adventisti. Poznan je slučaj, da je neka pridna katoličanka pristopila tej sekti. Ne verjamemo, da je katoliška vera v svoji moči v Sinči vasi izgubila, ampak obratno smo mnenja, da ji poklicani ne posvečujejo dovolj skrbi. Aktiven katolik pač skrbi za to, da pride v katoliško družino tudi katoliško branje in katoliška knjiga. Mohorjeve knjige bi takim potrebam zadoščale.

mesta imajo ruski častniki. Vojaška službena mesta imajo razen teh samo še mladi častniki, ki so obiskovali komunistično šolo.

Kljub tem okrepom pa v Moskvi še niso prepričani, da bi poljske čete v slučaju vojne pristopile na rusko stran. V tem slučaju bi poljsko vojsko premestili v Srednjo Azijo. Ob imenovanju Rokosovskega in vseh drugih novih odredbah so Rusi globoko ranili narodni čuti in svobodo Poljakov. Tajna policija pa budno pazi, da ne pride do kakih nemirov.

MADŽARSKA

Madžarska je podminirala še zadnji del svoje meje ob Avstriji. Cesta pri Sv. Križu teče tik ob ogrski meji. Doslej je bila meja tu še prosta. Odslej pa bodo razna vozila in pešci v nevarnosti, da se bo katera od min razpočila in povzročila nesrečo. Budapeški časopisi so to dejanje utemeljili z izgovorom, da poslednje brezplosne iz kapitalističnih držav ne bodo mogli prihajati v demokratske ljudske države.

Avstrijsko poslaništvo v Budapešti je že ponovno vložilo priziv. Saj mine ogrožajo promet, delo na polju in v gozdu. Zgodilo se je že, da je katero sprožila divjačina. Obdelovanje polja je pa zopetni položitvi min čisto na meji življenjsko nevarno.

MONAKOVO

Pred kratkim se je mudil v Monakovem berlinski protestanski škof dr. Otto Dibelius. Seveda so ga obsuli časnikarji s kupom vprašanj, kakšne so verske razmere v Vzhodni Nemčiji. Na vprašanja je odgovarjal prav tako, kakor če bi mu bila stavljena v Berlinu, v delu ki je zaseden od Rusov. Pravi, da s službo božjo lahko nemoteno opravljajo društveno življenje in delovanje ovrarajo. Težave delajo tudi duhovniškemu naraščaju. Določili so, koliko bogoslovcev sme biti in vsak, ki vstopi v semejnišče mora položiti sprejemni izpit. Zato izpit pa morajo imeti bogoslovci precej političnega znanja. Tudi sicer mora vsak, ki hoče študirati na visoki šoli narediti ta izpit. Versko časopisje cenzurirajo, kot vse druge časopise. V zaprtih in taboriščih so za Veliko noč dvakrat smeli opraviti službo božjo. Sicer je pristop do njih nemogoč.

ITALIJA

V južni Italiji hočejo poljski delavci, ki nimajo svojih posestev, dobiti nekaj neobdelane ali maloobdelane zemlje od veleposestnikov. Država se s temi zahtevami strinja in jih podpira. Če bi ti delavci dobili v svojo posest zanemarjeno in prazno zemljo, bi jo obdelovali in bi se tako pridelalo več za življenje potrebnih živil. Zveza južno-italijanskih posestnikov pa je takoj poslala v Rim pritožbo. Nikakor ne soglašajo s tem in trmoglavo trdijo svoje. Manjka jim socialnega čuta in uvidevnosti. Sam Sv. oče jih je ponovno opozarjal, naj neobdelano zemljo prepustijo revnim delavcem.

Obisk iz Dunaja na šali v Selah

Visok obisk je v četrtek 24. novembra popoldne doživela naša šola. Obiskal jo je ministerialni svetnik iz naučnega ministrstva dr. Vogelsang. Spremljali so ga: deželna šolska nadzornika doktor Schwendenwein in dr. Heinzl, nadzornik za dvojezične šole g. Just, okrajni šolski nadzornik g. Skoriansz, okrajni glavar in še nekaj drugih gospodov. Namen te inspekcije je bil osebno se prepričati, kako uspehi se morejo doseči na dvojezični šoli s sedanjim učnim načrtom. Zaradi slabega deževnega vremena je bila ta dan udeležba otrok sicer

manjša, vendar se je g. ministerialni svetnik v vseh treh razredih prepričal, da so učni uspehi še mnogo boljši kakor je pričakoval. Izrazil je svojo zadovoljnost in priznanje učiteljstvu. Pri nagovoru je tudi povdabil, naj dvojezična šola ne ponemčuje marveč naj izšola učence tudi v njihovem maternem jeziku in jih vzgoji za dobre državljane. V posebno veselje mu je bilo ko je od zastopnika ljudstva slišal, da prebivalstvo zna ceniti trud učiteljstva in da je med učiteljstvom in stariši otrok prav dobro razmerje.

PRI NAS NA KOROŠKEM

(Nadaljevanje z 2. strani)

BELJAK

(Most proti Lipi nekaj časa zaprt.) Mestni stavbeniški urad javlja, da bo most proti Lipi radi neizbežne generalne poprave od strani proвозnega vodstva zveznih železnic za naprej za vsak promet zaprt. (Verjetno štiri tedne).

SELE

V predzadnji številki našega lista hvali dopisnik iz Globasnice pridne delavce, ki so si z marljivimi rokami postavili lasten dom. Tudi pri nas je že več takih primerov; kar po vrsti jih naštejemo: Rožič, Bregar, Roblek, Mlakar, Sončnik, Senčnik, Ogris, Škerjanc, Plesnikar, Skalar, Vrtnik, Albin Užnik in še drugi. Tudi tam v bližini Grosa sta zrasli dve novi hišici. Na senčni strani dogotavlja svoj lastni dom Jožef Koprivnik. Njegovo hišno ime bo „Ibovčnik“, ker stoji ob vzhodju gozdnatega Ibovca. Na sončni strani na prijazni trati pa si je zgradil lično kajžico Gregor Mak. Višje nad njo rasejo borovci, velika skala imenovana „borova peč“ gleda tam doli v dolino in ob deževju teče tam doli „borova voda“. Zato si je posestnik nove hiše izbral prav primerno domače ime: Borovnik. Komaj nekaj let star je v prvi svetovni vojni izgubil očeta; kot šolarček je prišel v Sele k stari materi. Šoli odrasel je pasel, potem pa je prijel za sekiro. Kot gozdni delavec pa svojega zaslužka ni tratil in zapravljaj ampak je kot pridna mravlja mislil naprej in skrbel za bodočnost. Sad njegovega truda in varčevanja je sedaj lasten dom. Toda ali naj v njem prebiva koj sam? Treba bo tudi življenske družice! Kje jo dobiti? Ej, ljudje božji, priden fant jo lahko dobi! Tam pri Sp. Jugu so imeli svojčas 6 dežel. Dve sta se poročili že pred vojno, tri pa so lani in letos kar zaporedoma podale roko svojim izvoljencem. Ostala je še ena: Uršula. Preteklo zimo se je šolala v gospodinjski šoli pri šolskih sestrah v Št. Jakobu. Ta pa je postala zdaj go-

„MATJAŽEK“

Zaradi pomanjkanja prostora bomo nadaljevali povest „Matjažek“ v prihodnji številki.

spodinja pri Borovniku in morda z Gregorjem v novem domu vesela prepeva:

Najina hišica res ni velika,
pa vendar sva parček v njej,
da nama se šika!

Z njima sta 21. novembra pri poročnem oltarju stala tudi Jernej Dovjak, Žnidarjev in Ljudmila Mak, Kuhlnova. Tako se Žnidarjeva mati veseli mlade pomočnice, Jugova pa bolj otožno premišljuje: 14 otrok sem imela; 6 jih je med nedolžnimi angelčki v nebesah, en sin je šel z rajnim možem, 6 deklet sem oddala, sedaj sva sama ostala. Pa tudi sin Mirko premišljuje da bo pač kmalu treba nekoga, ki bo podpiral tri vogle hiše.

ST. JAKOB V ROZU

Spet imamo le žalostno novico. Dne 16. t. m. smo pri „Jokeju“ pokopali Rasinger Janeza pd. Učaja iz Srej. Rajni je bil nadvse delaven gospodar, rodom iz Glažarjeve družine v Št. Petru. Po glasovanju je bil nad pet let delavec na Jesenicah. Nadvse štedljiv si je po povratku domov kupil Učazevo posestvo in se dobesečno zari v kmečko delo in grunt. Kmalu si je mogel prikupiti še nekaj zemljišča in je vzorno uredil svoje posestvice. A ranjki ni bil samo gospodar in dober družinski oče, marveč

tudi navdušen prosvetaš. Požrtvovalno je sodeloval pri „Miklovi Zali“ in se udeležil tudi znamenite „Zaline“ turnee po Sloveniji. Rad je posejal naša zborovanja in do zadnjega ostal zvest Bogu in narodu. Zato smo ga vsi spoštovali in ga na zadnji poti pospremili v prav obilnem številu. Njegovi prosvetni prijatelji so mu brez izjeme izkazali zadnjo čast. Pogrebne obrede so opravili preč. g. dekan. Učazevi družini in sorodnikom izrekamo še tem potom iskreno sožalje. Uverjeni smo, da bo ranjega sin zvesto sledil vzgladu svojega očeta.

ŠT. ILJ OB DRAVI

Zadnjič smo samo omenili, da se tudi ženimo in ker je bila takojmenovana zadnja nedelja, smo pri dobri vesti lahko napravili zaključek — račun brez krčmarja. Prvi je bil mladi Črni v Vesci, Mihej Einspieler, ki je bil tako drzen, da je šel po nevesto v Šmihel pri Pliberku in jo v torek 15. t. m. kljub slabemu vremenu in potu le srečno pripeljal na svoj lepo prenovljeni dom. Družina Črni jeva je znana po vsem slovenskem Koroškem in nevesta je pravo slovensko dekle, ki je črpala gospodinjske zmožnosti tudi pri č. sestrah v Št. Rupertu pri Velikovcu, naj ostane presaje-

Najstarejša gimnazija se je vrnila v lastno poslopje

Zadnjič smo v našem listu poročali o „veseli selitvi“ dijakov in šolskega pohišva iz Marijanišča v njih lastno gimnazijsko poslopje. V četrtek 24. novembra pa so ta svoj povratak tudi dostojno proslavili.

Ob 10h dopoldne se je v lepo okrašeni zavodovi dvorani pričela slavnost kate-ri so med drugimi prisostvovali: ravnatelj dr. Franc Eggermann, prevzvišeni dr. Köstner, dr. Vogelsang iz Dunaja kot zastopnik prosvetnega ministra, deželni glavar Wedenig, višji šolski nadzornik dr. Schwendenwein, višji drž. svetnik dr. Kristler, župana Schatzmayr in Dermuth, dvorni svetnik Heinzl in še mnogi zastopniki različnih oblasti. Prijatelji gimnazije, bivši učenci, starši in dijaki so v lepem številu sledili proslavi.

Najprej je zavodov ravnatelj dr. Eggermann v obširnem govoru razložil in

PODJUNA

23. oktobra smo imeli pri nas običajno vsakoletno žegnanje. Vsako leto se veselimo in se pripravljamo na ta praznik. Letos pa še prav posebej. Dekleta so pletle vence, fantje so pobirali za smodnik „gospodinje“ so se pa prav nervozno vrstile okrog štedilnikov in znašale skupaj za pogačo in druge dobrote. Saj letos, ko je vse tako lepo obrodilo ni bilo treba dosti pomišljati, kje se bo kaj vzelo.

Vsi smo radovedno pričakovali kdaj nam bosta zapela nova zvonova. „Sveti Janez Krstnik“, ki je patron naše cerkvice in „Sveta Rozalija“, ki je naša bližnja sosedka in priprošnjica. Ona namreč stanuje v votlini nad našo vasjo in varuje, da se velika skala ne zavali na nas. Že govornik pri posvečenju je nekaj poudarjal, da sta to dva svetnika, ki sta oznanjevala pokoro. Menda je bilo le res. Mi smo imeli z obema pokoro, ko smo jih spravljali v naš mali zvonik. Po trupalnem delu smo jih končno le obesili. Oba botra sta držala za vrvi in jih potegnili nekako ob 4 h v soboto popoldan v zvonik, ki je kar malo zaplesal, nas pa je malo zazeblu okrog srca,

na na naše „Gure“, zvesta tradiciji Črni-jeve hiše. Mihej pa bo ostal „list naše gore“.

Gusti Einspieler, posestnik Kumrove kmetije, tam čez cesto, je postal ljubo- sumen in v nedeljo navrh je tudi pripeljal svojo izvoljenko Nanijo Žamoštrovo pred oltar sv. Lucije na Gori kjer je bila potem na njegovem domu ženitovanjska slovesnost. Tu so bili poleg številnih gostov navzoči tudi naš priljubljeni g. župnik — in ta so nam pri tej priliki izdali še tretji par.

Dobro se nam je zdelo, ko smo videli zbrane vse sosede v dobri volji in še bolj, ko smo slišali samo naše lepe slov. koroške pesmi. V tej hiši so izgubili na žalosten način dobrega očeta.

Ja, in takole so nam rekli župnik: Ravšov France iz Klopice (uslužben v Celovcu) je prišel in poprosil, da bi napravil ženitovanje doma v Št. Ilju in sicer na „zadnjo nedeljo pred adventom“ in sicer po njegovem mnenju prihodnjo nedeljo, pa mu pojasnijo, da je žal ta nedelja že — danes, šla sta gledat v stari Mohorjev koledar in morala ugotoviti, da je to res. Pa se ni dal kar tako ugnati, ker nevesta Selanka tudi ni kar tako za dobiti in ker je bila ravno tedaj volje, se je podal na škofijstvo in škof so imeli več razumevanja za mlada srca. Tako se je zvezal na prvo nedeljo, ker se ni mogel na „zadnjo“. Tem potom priporočamo vsem, ki se mislijo prihodnje leto ženiti, že sedaj — Mohorjev koledar. — Vsem parom naše častitke in vse dobro v novem stanu!

Tudi smrt poseže v Št. Ilj in pobira: V ponedeljek 21. t. m. smo položili v Ločah k zadnjemu počitku Gabrielo Rainer, p. d. Pobreznjakovo, sestro bivšega logaveškega župana Matevža Rainerja. Do pozne starosti je gospodinjila bratu Folteju in bila napram revežem nadvse dobra, ogromna množica ljudstva jo je spremljala na zadnji poti.

Bog ji bodi za tolike dobrote, ki jih je storila, tisočeren plačnik! — Ostalim naše sožalje!

najbolj doma. Domači pevci so par lepih zapeli ženinu in nevesti za novo življensko pot. Po opravlilu v cerkvi, kjer smo se namolili in napeli, so se svatje podali v gostilno k Štefanu, kjer je bilo veselo svatovanje. Petje narodnih pesmi, godba in vesele šale so se vrstile tja do jutra, ko smo se dobre volje razšli vsak na svoj dom. Novemu paru želimo vso srečo v zakonskem stanu!

VELIKOVEC—ŠKOCIJAN

Spremembe voznega reda omnibusov.

Omnibus, ki je vozil v sobotah in sredah zjutraj ob 5 uri 50 iz Velikovca v Škocijan bo ustavljen. Zato pa vozi vsak delavnik ob 6 uri 15 zjutraj omnibus iz Velikovca na železniško postajo Sinčavas.

BOŽIČNA IN NOVOLETNA VOŠČILA,

ki jih hočete sporočiti svojim znancem in prijateljem bomo sprejemali do 19. decembra. Objavili jih bomo v božični številki. Prispevek znaša 5 S, ki ga z voščilom in svojim imenom pošljite ali prinesite k uredništvu „Našega tednika“, Celovec, 10. Oktoberstrasse 27.

Prostovoljne večje zneske bomo hvaležno sprejeli. Tudi cela vas skupaj lahko pošlje voščila.

ŽELEZNA KAPLA

(Smrtna prometna nesreča.)

V četrtek, dne 24. novembra popoldan se je smrtno ponesrečil spremljevalec vozača traktorja Franca G. iz „Na Bregu“ pri Grebinju, Ivan Višovnik. Hotel je skočiti na traktor, ki je že vozil, a se mu ni posrečilo in je prišel pod kolesa in našel smrt. Kazenska preiskava za vozača bo sledila.

GRABLJA VAS

V nedeljo 20. novembra so na meji šentvidske in škocijanske fare pri Vižarju obhajali ženitovanje Prunčevega Jurija in Živove Rozke. Ustrašila sta se menda tudi napovedane hude zime in hitela, da še pred adventom prideta v novi skupni dom pri Prunču v Pudabu Obilo sreče!

ŠT. JAKOB NA VAŠINJAH

V Št. Jakobu smo tudi dobili drugo gostilno. Kmet Štamec je pozidal svojo hišo na eno nadstropje in otvoril gostilno. Pa še nekaj lepega moramo o Antonu Matu omeniti. Dobili smo elektriko in zanjo se je Mat zelo pridno trudil.

Naša cerkva je sicer še revna, a upamo, da se bomo tudi nje enkrat usmili.

PROBOJ PRI ŽITARI VASI

Pri delu na skednju se je ponesrečila Mohorova mati in si izvila nogo. Zdravi se v celovski bolnici. Želimo ji, da se kmalu zdrava vrne med svojo družino. Smrtno ponesrečil se je pri drvarjenju v kapelških gozdovih Šimen Hus, p. d. Krampičev. V 24. letu, v cvetu svoje mladosti je moral nenadoma zapustiti ta svet. Ob obilni udeležbi smo ga položili k zadnjemu počitku. Težko prizadeti Krampičevi družini izražamo naše prisrčno sožalje.

GALICIJA

Našo farno cerkev smo znatno podaljšali. Na zunaj se nam že kaže v povečani obliki. Napraviti se mora še kor stoli in oltarji. Mišljen je tudi lesen strop. Naše vztrajne žene se niso ustrašile včasih nehvaležnega zbiranja prispevkov za podaljšanje in popravila cerkve in so pri prvi zbirki nabrale lepo vsoto 3.300 S. Ta uspeh naj bo njim in faranom v vzpodbudo, da z mesečnimi zbirkami pomagajo po svojih močeh h kritju neizogibnih stroškov za hišo božjo. Iz malega raste veliko!

Višovnikova hiša je dobila novega gospodarja v osebi Fingerlnovega Francija na Blatu, ki je poročil Višovnikovo Faniko. Njuno veselo svatbo smo obhajali predzadnjo nedeljo pri Ogrinu. Tudi Rebrnikova gospodinja ni mogla podpirati vseh štirih oglov več sama in si je izbrala pomočnika iz spodnjih krajev.

Poročil se je tudi Jezernikov Jožl in se preselil s svojo nevesto Micko Veračnik iz Šmarjete k Mihevcu v Zaplaznico. Predzadnji ponedeljek pa se je poročila Zablachanova Micka Jagovec iz Apač z mladim Bichelnom v oddaljeni Šmihel. Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in zadovoljnosti v novem stanu!

Miklavžu JE PISAL

Folti in Jozi sta se vračala iz šole. Imela sta si veliko povedati, zakaj bil je dan pred praznikom svetega Miklavža.

„Pisal sem svetemu Miklavžu, naj mi prinese škornje, sabljo, vojaško čepico in vlak,“ pripoveduje Jozi.

„Kaj praviš,“ se začudi Folti, „ali sv. Miklavžu lahko tudi jaz pišem?“

„Seveda,“ odvrne Jozi. „Vidiš, ko še nisva hodila v šolo, tega nisva mogla storiti, ker nisva znala pisati, a zdaj je pa to lahka stvar.“

„Ali Miklavž izpolni vsako željo, ki jo napišeš?“ vpraša zopet Folti.

„Seveda, prav vsako željo,“ odgovori z resnim glasom Jozi.

„Joj, potem bom pa pisal sv. Miklavžu, naj prinese moji mami zdravil in ji pošlje prav dobrega zdravnika!“

„Kaj? Samo to?“ se začudi Jozi.

„Da, samo to, ker je to zelo veliko darilo, mnogo večje od vseh tvojih igrač,“ je ves zamišljen razlagal Folti.

„Brez skrbi bodi! To prošnjo ti bo sv. Miklavž prav rad izpolnil. Meni se zdi zelo majhna.“

Tako sta se fantka menila; za njima pa je korakal Jozijevo oče, ki je bil zelo bogat trgovec, in je prišel — kot običajno — čakati svojega sinčka pred šolo in ga spremljal, da bi ga na poti domov ne prekucnil kak avto. Pazljivo je poslušal Foltijeve besede o bolni mami, ki je bila hišnica v njegovi palači.

Medtem se je zvečerilo in luči so zagorele v bogatih izložbenih oknih, ki so bila prepolna Miklavževih daril.

Pred očetovo palačo je dejal Jozi sv. Miklavžu: „Jutri zjutraj pridem k tebi, da ti pokažem, kaj mi je prinesel Miklavž.“

„Pridi,“ mu odvrne Folti in boječe dostavi: „Ali misliš, da mi bo prinesel sv. Miklavž zares zdravila za mamo, če mu bom pisal?“

„Seveda,“ se vmeša v pogovor Jozijevo oče. „Nič se ne boj! Vse boš prejel, kar boš na listič napisal. Pismo pa položi pred vrata na prag.“

„Bom,“ je ves srečen vzkliknil Folti in stekel proti svojemu stanovanju. Rahlo je pritisnil na kljuko in tiho odprl vrata, da ne bi zbudil bolne mame.

Folti je v resnici ljubil svojo mamo. Pred nekaj dnevi mu je nevarno zbolela: ker ni bilo prav nič denarja pri hiši, si ni mogla privoščiti ne zdravnika in ne zdravil. Dečkovo srce se je kar zvijalo v velikih bolečinah in skrbeh in misli so mu bile vedno le pri mami, naj je bil v šoli ali v cerkvi. Stara Neža, ki je namesto mame opravljala hišniške posle, je odkimavala z glavo in večkrat žalostno pogledala Foltija: „Fant, moli za mamo, ker drugače boš kmalu sam!“ Od tedaj je Folti porabil vsak prost tre-

notek za molitev. Molil je celo v postelji in med molitvijo je ihtel. Vsak večer je zaspal v molitvah in solzah.

Ko je stopil Folti onega večera v sobo, je mami spala. Po prstih se je približal postelji in poljubil bolni roko. Prižgal je luč, pa jo je zastrl z žepnim robcem, da ne bi svetloba motila speče matere.

Iz šolskega zvezka je iztrgal list in s svinčnikom je napisal tele vrstice:

„Ljubi miklavž vem da si dober tudi jozi mi je pravil o tebi pošlji moji mami zdravil da ozdravi — pozdravlja te tvoji folti“.

Samo male črke je šele poznal Folti, večje in pike so mu bile španska vas. Listič je lepo zganil in ga vtaknil v že rabljen ovoj. Prečrtal je naslov, ki je bil na njem zapisan, in ob strani zapisal: „naj prejme sveti miklavž“.

Položil je pismo na prag, kakor mu je svetoval Jozijevo oče. Nato si je vzel iz omare košček kruha, in ga slastno pojedel, opravil je svojo molitev in ves potolažen legel v posteljo.

Krmljenje pitovnih svinj - špeharjev

V nasprotju s plemenskimi svinjami morajo pitovne svinje pridobivati na mesu in masti. Temu primerna naj bo tudi krma. Čim več tečne krme požro prašiči, temveč pridobe na teži. Za klanje zreli prašiči (pršutarji) naj tehtajo 80 do 100 kg, špeharji pa 100 do 150 kg in še več.

Zaradi pomanjkanja in visokih cen žita, moramo opustiti intenzivno krmljenje z žitom, zato pa uporabljamo mešano krmo, žito, krompir, seneni zdrob, pleve, lucerno, deteljo. Predno začnemo s pravim intenzivnim pitanjem, moramo prašiče, ki so dosegli približno 30 kg teže, pričeti nato navajati. Dokler ne dosežejo teže 60 kg jih krmlimo kakor plemenske svinje. Pri pravilnem pitanju naj prašič pridobi dnevno $\frac{3}{4}$ do 1 kg na teži.

V dobi priprave za pitanje dajmo svinjam travnice ali pa dobre paše v poletnem času, po zimi pa pleve, drobno narezano lucerno, deteljo in malo krompirja, pese in pomije, k temu dnevni obrok 1 kg močne krme, od 80% žitnega zdroba in 20% beljakovin ali 1 kg žitnega zdroba in 2 do 3 l posnetega mleka. Dnevno je treba dajati 1 žlico krmenskega apna na vsakega prašiča.

Prehod k popolnemu pitanju mora biti počasen, da se svinje ne preobjedo. Krmila, kakor pleve, seneni zdrob, rezano deteljo, lucerno in zelenjavo je treba polagoma nadomestiti z močno

Naslednje jutro je zelo zgodaj nekdo potrkal na vrata. Mami je zbudila Foltija, ki je skočil takoj iz postelje in hitel odpirat. Pred vrati je stal Jozi z veliko škatlo v rokah:

„Folti, pogledj, kaj ti je prinesel sv. Miklavž pri nas!“

Folti je stal pred Jozijem kot okamenel. Pogledal je na prag. Pisma ni bilo več tam. Torej je res: Sv. Miklavž je uslišal njegovo prošnjo. Trepetaje je z Jozijevo pomočjo odvezal vrvice in odstranil pokrov. Škatla je bila polna slaščic; na vrhu pa je ležal zavitek z napisom „300 S za zdravila“.

Folti se je od same blaženosti kar razjokal; pograbil je denar in stekel k mami: „Mami, zdaj pa ne boš umrla. Sv. Miklavž te bo pozdravil.“

Tudi mami se je zjokala. Sklonila se je nad Foltija in ga vroče poljubila. — Kmalu za to prvo radostjo je prišla druga. Zopet trkanje, vrata se odpro in v sobo stopi zdravnik:

„Folti, sv. Miklavž me pošilja, da ozdravim tvojo mamo.“

To je bilo za srečnega dečka preveč. Zdrknil je na kolena, dvignil svoje drobčkane ročice in gledaje v nebo molil:

„Večna ti hvala sv. Miklavž za tvoje velike darove!“

ZANIMIVOSTI

KAJ JE ZAKON?

Med zveznimi deželami je dosegla poleg Dunaja višek ločitve zakonov štajerska. Na Koroškem pa zaznamujemo lansko leto 631 ločitev. Zaradi zakonske nezvestobe se je ločilo 509 zakonskih. Starost ločenih mož je 39 let in žensk 35 let. Teh slučajev je največ. Tako pride pri nas na 760 oseb ena ločitev, na štajerskem isto že na 333 prebivalcev. Številke same dovolj povedo.

Najbolj prizadeta so mesta. V slovenskem delu Koroške takih slučajev skoraj ni.

Stara modrost, ki ima zelo prav, tako loči zakon: „Zakon je zlata ptičica. Tista ptičica, ki je zunaj sili noter, tista ki je noter pa ven.“

KOLIKO ČASA BODO ŠE KARTE?

Ministerski svet je sprejel v pretres osnutek zakona, ki predvideva dodelitev živil na karte do 30. junija 1950. Torej skoraj točno po petih letih konca vojne bodo tudi karte izgubile svojo veljavo.

ŠE VEDNO SE VRAČAJO

V ponedeljek, 28. novembra 1949. je prispel 52. vlak avstrijskih vojnih ujetnikov iz Rusije. Mnogo človeških src je doživelo veselje, a mnogi morda tudi razočaranje.

BOLNIŠKE BLAGAJNE

Že do sedaj smo imeli zavarovanci pri bolniških blagajnah priliko opazovati, da boljših zdravil na recept bolniške blagajne nismo mogli dobiti, če je bila bolezen prav resna in smo si morali dodatna zdravila na svoje stroške kupovati. S 1. decembrom pa je zdravnikom z nova zabranjeno zapisati bolnikom nad tristo zdravil, katera smatrajo bolniške blagajne za posebno dragocena. Taka zdravila bo smel v bodoče zapisati le šefzdravnik blagajne. Ta odlok bolniških blagajn je ali veliko nezaupanje blagajn do zdravnikov ali pa brezbriznost do bolnikov, na nobeden način ni socialen. Vemo pa, da ima v teh bolniških blagajnah ena stranka posebno vodilno besedo in tudi nismo pozabili, da je ravno ta stranka pri volitvah obetala visoko stopnjo socialnega zavarovanja. Vemo tudi, da imajo bolniške blagajne obsejni uradniški aparat in nismo slišali, da bi tam pričeli prihranjevati. Pač pa se začena štedljivost pri tistih, ki plačujejo in morajo plačevati. Besede in dejanja so pač zelo različna, seve samo za tistega, ki misli tudi s svojimi možgani.

OHROMELOST SVINJ

Živinozdravstveni oddelek koroške deželne vlade javlja, da ohromelost pri svinjah v zadnjem času ponehava. Na tej boleznijo je bilo prizadetih 90 občin s 769 kmetijami. V prvi vrsti so bili prizadeti okrajji Celovec, Beljak, št. Vid in Velikovec. V drugih okrajjih so se pojavili samo posamezni slučajji te bolezni. Po do sedaj dognanih številkah je poginilo 600 svinj, katerih meso ni bilo uporabno. 2000 ogroženih živali so morali zaklati in meso so uporabili po živinozdravniških predpisih.

„Prav, prav; že sam sem premišljeval, kako bi se vsaj malo oddolžil božji Previdnosti. In kmalu se bomo šli zahvaliti Mariji za vso pomoč. H kapelici poromamo.“

Odšla sta v zgornje prostore. Hčerke so spale. Rdeča lička obkrožena z zlatimi lasmi so bolj sličila angelskim glavicam, kot človeškim otrokom. Oče je gledal ta nedolžna, draga bitja ter bil ves srečen, da jih ima. „Milka ne zameri mi tisto, zaradi deklet tedaj. Bog nama jih je dal, je že vedel zakaj.“

Marijca se je še v spanju smejala. Raztezala so se ji usteca kot, če bi poslušala najlepšo povest.

„O tebi sanja,“ je pošepetala Milka Miheju.

Počitka trudno telo je zahtevalo pokoja. Še križ z blagoslovljeno vodo je dobil Mihej od žene, poljub iskrene ljubezni in po dolgih letih je zaspal spet globoko, blagodejno spanje pod domačo streho. Milka je pogasila luči, kratko pomolila ter utonila v kratek spanec.

Mlinar se je kmalu vživel. Delo je šlo naprej, pretekli dogodki so se mu zdeli kot grozne sanje. Po starem tiru je šlo vse naprej, a vendar ne čisto po starem. Vse je bilo bolj veselo. Milka je občutila možovo ljubezen in prizadevanje, da bi popravil kar je nekoč zagrešil. Dekleta so kdaj pa kdaj skusila atejevo

težko roko. Zlasti Urši je bila živa. Otroku potrebuje resnično mater in očeta, kakor narava poleg sonca mora dobiti tudi dežja.

Stara mama se je precej sključila. Na tihem je želela dočakati še tisti dan, da bi prijokal na svet krepek fantek. Nič ni rekla, a molila je v ta namen kar naprej. Vedela je, da molitev železna vrata predre.

Pri Podlipniku se je precej spremenilo. Oče so kmalu po Mihejevem prihodu umrli. Krepko naravo je uničil zahrbtni rak. Mojca se je poročila. Mladi gospodar je prišel iz Sel. Pridnega, varčnega zeta je zlasti mati vzljubila. Rezika, ki je tako rada imela otroke, je hotela ostati kar doma, saj je bila prepričana, da bo dovolj naraščaja, s katerim bo imela dosti dela in dosti veselja.

V adventu istega leta je Milka možu spet zaupala tudi svoje adventno pričakovanje deteta. Želja po fantu, ki je skrito nosil v sebi je spet oživela v možu.

„Morda bo pa le fant,“ je previdno dejal.

„Bo, bo,“ je potrdila Milka. „Milka, cel škafec bečelnega voska dam predelati za sveče, če bo res.“

Notranji glas je ženi pravil, da sme pričakovati dečka.

Maja je prišla na Bistrico Milkina mama. (Dalje prihodnjč)

I. M.:

Dam ob Dravi

(Nadaljevanje)

Pesmi, vesel pomenek ter vpraševanja so se vrstila cel večer. Gospodar je bil dobre volje, a poznala se mu je utrujenost. Po dolgem ujetništvu in naporni vožnji je potreboval počitka. To so razumeli znanci. Proti polnoči so se razšli, želeči Miheju dober počitek. Ni še mogel iti počivat. Želel je še pogledati v mlin in v hlev. Težka hrastova vrata so še prav tako škripala kakor nekdanj, zacingljaj je zvonček s tistim znanim glasom, ki je tolikokrat poklical mlinarja. Vse je bilo v redu.

„V mlino si dobro gospodarila,“ je pohvalil Milko, ko si je vse naprave ogledal. „Še v hlev stopiva!“

Konja, zvesti živali sta veselo zarezgetala, ko sta slišala gospodarjev glas. Ko je prišel k njima, sta se vzpela pokonci, Miheju se je zdelo, da čutita z njim veselje povratka.

„Zrebička smo tudi imeli, a se je v planini ubil,“ je povedala Milka. Marsikdaj je bilo hudo. Živino so morali oddajati, bolezen je prišla, vedno je imela kako skrb, a končno je vendar vse srečno minilo.

Gospodar je bil zelo zadovoljen z gospodarjenjem svoje žene. Tudi njemu bi se lahko zgodilo, da bi kaka žival poginila.

Prišla sta spet v hišo. Držala sta se za roke, kot bi se bala, da bi ju kdo ponovno ne ločil. Varna se je počutila Milka ob močnem možu in srečen Mihej ob ljubeči ženi.

Mama je bila uvidevna, pustila ju je sama in hčerke so vse trudne sladko in brez skrbi spale. Sedela sta spet za mizo pod Bogkovim kotom. Križani z razprostrtimi rokami ju je objemal in rosil nanju bogat blagoslov. Še nageljni na prtiču so postali bolj živi, bolj rdeči, kot tudi ljubezen med možem in ženo. Povedala sta si, kako sta koprnela drug po drugem, kako je mož mislil na dom in svoje ter kako je ona romala v daljne dežele v duhu obiskovat in tolažit moža. Kolikokrat je odrezala dobršen kos kruha siroti v ta namen, da bi možu v tujini dobra roka dala vsaj košček. Mihej je povedal, da so mnogi še veliko bolj trpeli kot on. Kot so v prejšnji vojski na soški fronti klicali brezjansko in višarsko Marijo na pomoč, tako se je on zatekal k podgorski in gosposvetki Materi. „Hvaležni moramo biti nebeški Priprošnjici, da nam je pomagala vse strahote prestati.“

„V zahvalo sem obljubila znamenje sezidati. Kajne, da si istih misli?“